

Samen werken aan een veilige schone leefomgeving



Kadernota 2026

Datum: 26 november 2024



Inhoud

Inleiding.....	3
Ontwikkelingen	4
Professionaliseren en verder ontwikkelen van medewerkers	4
Versterking van de BIG 8-cyclus.....	4
Evaluatie financieringsmodel.....	4
Stakeholdersmanagement.....	4
Informatievisie	4
Innovatiekracht binnen de organisatie	5
Nieuwe taken en ontwikkelingen in ons vakgebied	5
Omgevingswet	6
Uitvoering van de Seveso-taken.....	6



Inleiding

Hierbij bieden wij u de kadernota voor 2026 aan. Met het vaststellen van deze kadernota biedt u de kaders voor het opstellen van de begroting 2026-2029.

Het Algemeen Bestuur heeft geconcludeerd dat de Omgevingsdienst Groningen (ODG) een stevige positie heeft verworven en in de basis goed functioneert. Wel is het belangrijk dat we ons blijven voorbereiden op de toekomst. Een belangrijk onderdeel is de innovatie richting een datagestuurde manier van werken, wat in de gehele samenleving een steeds belangrijkere plaats inneemt. Dit zal ook een uitwerking hebben op de manier waarop de ODG haar werk uitvoert en inricht. In het afgelopen jaar is hiertoe een organisatieplan en een informatievisie opgesteld, waarin de huidige manier van werken is vastgelegd en de gewenste ontwikkelingen voor de komende jaren worden benoemd.

Ook in ons werkveld zijn er de nodige ontwikkelingen. Er is sprake van verdere uitbreiding van het takenpakket en een intensivering van deelaspecten van werkzaamheden. Tegelijk hebben veranderingen in de samenleving effect op de manier waarop onze medewerkers hun werk doen en op welke aspecten meer nadruk ligt.

We blijven graag met onze deelnemers in gesprek over hoe we onze rol in ons gezamenlijk doel - een veilige, schone en duurzame leefomgeving in onze regio - zo goed mogelijk kunnen blijven vervullen. Dit geldt ook voor de andere organisaties, waarmee we in toenemende mate samenwerken. Denk hierbij aan bedrijven, brancheverenigingen en ondernemersverenigingen, maar ook aan belangenorganisaties, media en burgers.

Dit kan ons helpen bij het verbeteren van onze producten en diensten en bovendien bijdragen aan de innovatiekracht van onze organisatie.

Met oog op de financiële situatie van de deelnemers, houdt het Algemeen Bestuur van de ODG vast aan het zoveel mogelijk gelijk houden van de omvang van de begroting. In deze kadernota staan een aantal ontwikkelingen beschreven die mogelijk een financiële impact hebben op de begroting of begrotingswijziging, maar waarvan de omvang nog nader moet worden bepaald. Mocht hierdoor een vraag voor aanvullende middelen ontstaan, dan zal de ODG deze voorleggen aan het bestuur.

In het voorjaar van 2025 ontvangt u de begroting 2026-2029, waarin het financiële plaatje dat in deze kadernota staat geschetst, verder is uitgewerkt.

Arjen Schepers

Directeur Omgevingsdienst Groningen



Ontwikkelingen

Zowel interne als externe ontwikkelingen hebben invloed op onze producten, diensten en bedrijfsvoering. We willen op het juiste moment de juiste dingen doen en de kennis en professionaliteit in huis hebben die dit faciliteren.

In dit hoofdstuk worden de belangrijkste ontwikkelingen toegelicht. Per ontwikkeling is tevens een inschatting opgenomen van het financieel effect voor de Omgevingsdienst Groningen.

Professionaliseren en verder ontwikkelen van medewerkers

Naar verwachting blijft het aantrekken van voldoende (specialistisch) personeel een uitdaging. Tegelijkertijd hebben we te maken met verloop binnen de organisatie, toenemende complexiteit van het werk en een groei van ons takenpakket. Het gevolg is een hoge werkdruk en de noodzaak tot het inhuren van (significant duurdere) externe krachten.

We voorzien daarnaast vanaf 2025 mogelijke gevolgen van de volledige handhaving van schijnzelfstandigheid in navolging van de wet DBA.

Een deel van dit personeelstekort proberen we te ondervangen door, gezamenlijk met de andere noordelijke omgevingsdiensten, in te zetten op het opleiden van talentvolle trainees en het continu (bij)scholen van onze medewerkers. Daarnaast proberen we door middel van vernieuwde interne werkwijzen de werkdruk te verlagen. Hierbij is het belangrijk dat we ons blijven ontwikkelen richting een meer datagestuurde manier van werken, zodat de werkprocessen maximaal

kunnen worden ondersteund. De behoefte aan specialistisch personeel blijft echter groot.

Financieel effect 2026

De hierboven beschreven gecombineerde aanpak werkt goed, en draagt bij aan het in balans krijgen en (daarna) houden van het personeelsbestand. De middelen die hiervoor nodig zijn staan al enkele jaren in de meerjarenbegroting. Er is daarom geen sprake van een ophogend effect op de begroting.

Versterking van de BIG 8-cyclus

De Big 8-cyclus omschrijft de samenhang tussen beleid en uitvoering. We willen onze rol binnen deze cyclus in de komende jaren versterken, waardoor we een transparante en betrouwbare partner zijn waar het de uitvoering van de werkzaamheden betreft, en die met rapportages en analyses van toegevoegde waarde is voor het opstellen en bijstellen van beleid van de deelnemers.

Evaluatie financieringsmodel

In 2024 en 2025 wordt het in 2021 vastgestelde financieringsmodel van de ODG geëvalueerd. In oktober 2024 is de tussenstand van deze evaluatie gedeeld met het Algemeen Bestuur. In 2025 wordt gestart met het nader uitwerken van de aanbevelingen. Bij dit traject worden de uitkomsten van het IBP-VTH over de financieringssystematiek betrokken. Daarnaast is besloten het huidige financieringsmodel in ieder geval in de jaren 2025 en 2026 te handhaven.

Financieel effect 2026

Het bestuur heeft opdracht gegeven om een planning op te stellen voor de opvolging van de aanbevelingen. Deze planning zal in de eerstvolgende bestuursvergadering worden besproken. De effecten van de evaluatie worden eveneens voorgelegd en in de begroting van 2027 verwerkt. Er wordt voor 2026 geen financieel effect verwacht.

Stakeholdersmanagement

De Omgevingsdienst Groningen wil de komende jaren inzetten op het ontwikkelen en uitvoeren van actief stakeholdermanagement. We geloven erin dat dit een grote bijdrage levert aan onze effectiviteit als organisatie. Het kan ons helpen bij het verbeteren van onze producten en diensten en bovendien bijdragen aan de innovatiekracht van onze organisatie. Dit houdt in dat we in de komende jaren een stakeholderanalyse uitvoeren en vastleggen en stakeholdermanagement een plek krijgt in de overleggen die directie en teammanagers voeren. De verantwoordelijkheid voor het beheer van het overzicht van stakeholders wordt belegd.

Financieel effect 2026

We verwachten dat de omvang van de benodigde middelen beperkt is en dat we dit kunnen dekken uit de bestaande budgetten.

Informatievisie

De Omgevingsdienst Groningen wil doorontwikkelen om een innovatieve ketenpartner te zijn. Haar huidige manier van werken richt zich in meer of mindere mate op cijfers wat kan worden gezien als informatiegestuurd werken. Het streven is om door te groeien naar een datagestuurde organisatie, waarin data voor zich spreekt en op basis van die dashboards en analyses onderbouwde beslissingen worden genomen.

Het werken met en uitwisselen van data en informatie is, zowel intern als extern, in toenemende mate randvoorwaardelijk voor de uitvoering van kerntaken, de dienstverlening en de bedrijfsvoering. Om de ambities en (wettelijke) opgaven te kunnen realiseren is een effectieve en efficiënte informatie-uitwisseling in de VTH-keten nodig en daarmee samenhangend een robuuste organisatie van de informatievoorziening binnen de ODG.



In 2024 is hiertoe, aanvullend op het organisatieplan, een informatievisie opgesteld, waarin de gewenste ontwikkelingen voor de komende jaren worden omschreven. In de periode 2025 – 2029 wordt geïnvesteerd in de optimalisatie van de informatie-uitwisseling en worden maatregelen genomen in de organisatie(inrichting) om dit mogelijk te maken.

Een intensieve samenwerking en afstemming over de inrichting van de informatiehuishouding en informatievoorziening tussen de deelnemers, ODG en andere partners in de VTH-keten is daarbij gewenst

Financieel effect 2026

Momenteel bevindt het opstellen van de informatievisie zich in de afrondende fase. De omvang van de benodigde financiële middelen in 2026 is momenteel nog niet duidelijk. Het risico bestaat dat hiervoor meer middelen benodigd zijn dan momenteel beschikbaar is. We blijven in gesprek met het bestuur en onze deelnemers over de ontwikkelingen.

Implementatie VTH-systeem

In 2024 is de ODG bezig met het implementeren van een nieuw VTH-systeem. In oktober 2024 heeft het Algemeen Bestuur zorgen uitgesproken over de voortgang daarvan.

Financieel effect 2026

Afgesproken is om meerdere scenario's, zowel met als zonder de huidige leverancier, uit te werken, inclusief financiële en juridische consequenties. De mogelijkheid bestaat dat er in 2026 financiële gevolgen zijn van het gekozen scenario.

Dienstverlening Provincie (HRM, Financiën, ICT)

In 2023 is de dienstverlening van de Provincie Groningen

op het gebied van de domeinen HRM, financiën en ICT geëvalueerd. Het voorstel is om de domeinen HRM en financiën door de Omgevingsdienst Groningen zelf uit te voeren en voor ICT een hybride oplossing te kiezen waarin de provincie een deel blijft uitvoeren voor de Omgevingsdienst Groningen.

De komende tijd staat in het teken van het onderzoek naar de mogelijkheden met betrekking tot de dienstverlening voor de genoemde onderdelen. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met de Provincie Groningen en er zal een reëel pad worden bepaald om te komen tot een ontvlechting per 1 januari 2026.

Financieel effect 2026

Met het Algemeen Bestuur is in september 2024 besproken dat incidentele kosten tot 2026 zoveel mogelijk zullen worden gedekt uit de bestaande budgetten en vanaf 2026 € 125.000 zal worden opgenomen in de begroting om de stijging van de structurele kosten te kunnen dekken. Het betreft kosten voor de afname van de dienstverlening bij andere partijen (HRM, financiën en ICT) en bij de provincie (ICT) en bijbehorende beheerkosten bij de Omgevingsdienst Groningen. Daarnaast speelt het feit dat de vergoeding aan de provincie Groningen sinds 2013 niet geïndexeerd is geweest.

Innovatiekracht binnen de organisatie

Om de effectiviteit en efficiëntie van ons werk te vergroten, moet de Omgevingsdienst Groningen innoveren. Innovatie definiëren we binnen de omgevingsdienst als het continu evalueren en optimaliseren van onze werkprocessen en het inzetten van nieuwe technieken binnen het werk. In ons organisatieplan hebben we de gewenste ontwikkelingen voor de komende jaren uitgewerkt.

Met het Algemeen Bestuur is afgesproken dat in 2025 wordt gewerkt aan een analyse van de producten- en

dienstencatalogus en het opleveren van een business intelligence-strategie en een innovatieagenda.

Financieel effect 2026

De innovatieopgave voor 2026 is afhankelijk van de uitkomsten en ontwikkelingen van de ontwikkelopdracht in 2025 en worden in de loop van dit jaar afgestemd met het Algemeen Bestuur. In de begroting van 2026 wordt, conform de aanbevelingen van de commissie van Aartsen, een budget ter waarde van 1% van de begroting opgenomen ten behoeve van innovatie. Dit is een vrij besteedbaar budget dat middels de herschikking van bestaande middelen wordt ingericht. De verwachting is dat de benodigde ontwikkelingen in 2026 uit dit budget kunnen worden gedekt.

Nieuwe taken en ontwikkelingen in ons vakgebied

In de komende jaren zal de Omgevingsdienst Groningen te maken krijgen met een uitbreiding van het takenpakket. Het gaat om taken die door de Rijksoverheid worden overgeheveld van gemeenten/provincies naar omgevingsdiensten, nieuwe werkzaamheden en een intensivering van deelaspecten van werkzaamheden. Tegelijk hebben veranderingen in de samenleving effect op de manier waarop we ons inhoudelijk werk doen en op welke aspecten de nadruk ligt.

Financieel effect 2026

De toename van complexiteit leidt tot hogere kengetallen en hogere uurtarieven. Voor 2025 werd het effect hiervan op de deelnemersbijdrage ingeschat op € 100.000 - € 200.000. In 2025 wordt wederom een analyse van de kengetallen uitgevoerd, waarvan de uitkomst met het bestuur wordt afgestemd. Naar verwachting heeft dit een effect op de begroting voor 2027.

Toezicht op energiebesparende maatregelen

Met ingang van 2024 valt toezicht en handhaving op het gebied van energiebesparing onder de basistaken.



Conform het besluit van het Algemeen Bestuur (d.d. 14 december 2023) voert de Omgevingsdienst Groningen deze taak voor nu gezamenlijk met gemeente Groningen uit.

Er is een specifieke Uitkering van het ministerie van I&W voor de uitvoering van toezicht op de energiebesparingsverplichtingen van bedrijven beschikbaar. Dit is echter bedoeld als aanvulling op de eigen inzet.

Financieel effect 2026

Het Algemeen Bestuur heeft opdracht gegeven om een businesscase op te stellen met daarin scenario's voor de omvang van de taak en de bijbehorende middelen vanaf 2025. Het opstellen van de business case wordt in het eerste kwartaal van 2025 afgerond en zal daarna in de vergaderingen van het Dagelijks- en Algemeen Bestuur worden geagendeerd. De uitkomsten zullen naar verwachting effect hebben op de hoogte van de deelnemersbijdragen en de begroting van 2026. Iedere deelnemer heeft hierin een eigen keuze.

Bestrijding van ondermijning

Er is steeds meer (bestuurlijke) aandacht voor ondermijning. Criminaliteit werkt ondermijnend als de werking van overheidsinstrumenten erdoor aangetast wordt en de integriteit en veiligheid van publieke taken onder druk komt te staan. Vanwege de toegenomen aandacht voor ondermijning wordt ook de Omgevingsdienst Groningen steeds vaker gevraagd een bijdrage te leveren.

Financieel effect 2026

In de huidige situatie zijn er in de begroting geen middelen opgenomen voor de aanpak van ondermijning. Deelnemers hebben aangegeven nu geen aanvullende afspraken hierover te maken met de Omgevingsdienst Groningen. Er zullen daarom ook geen extra middelen hiervoor worden opgenomen in de begroting.

Omgevingswet

De Omgevingswet is per 1 januari 2024 ingevoerd. Dit leidde tot een grote verandering voor zowel ons inhoudelijk werk als onze processen en de inrichting van systemen. Veel meer kijken wat kan, vraagt een andere houding en cultuur van onze mensen. Tegelijkertijd moeten we ook nog lopende zaken binnen het bestaande wettelijke kader afhandelen. Inmiddels hebben we de nodige ervaring opgedaan. We kunnen in 2025 onze producten en diensten gaan evalueren en benodigde aanpassingen in de samenstelling en kostprijzen analyseren.

Financieel effect 2026

Een dergelijke evaluatie heeft geen effect op de initiële begroting 2026. Wel is het mogelijk dat deze leidt tot aanpassingen in de voorgestelde jaaropdrachten in 2026 en een begrotingswijziging.

Financiële zekerheidsstelling

Financiële zekerheidsstelling is een nieuw instrument onder de Omgevingswet, waarmee wordt beoogd dat financiële schade niet op het bevoegd gezag wordt afgewenteld. Landelijk is afgesproken dat gestart wordt met een pilotperiode van twee jaar, waarvan 2025 het tweede jaar is. In deze pilotperiode doen de Seveso-omgevingsdiensten in een beperkt aantal procedures ervaring op met het stellen van financiële zekerheid bij majeure risico- en (provinciale) afvalbedrijven.

Financieel effect 2026

2025 is het laatste jaar van de pilot. Op basis van de pilot wordt in beeld gebracht wat de resultaten zijn en wat dat voor een capaciteit in de uitvoering vraagt. Dit moet in de loop van 2026 duidelijk worden en zal worden overlegd met het Algemeen Bestuur.

Ontwikkelingen OmgevingsdienstNL

In 2024 is OmgevingsdienstNL een vereniging van directeurs van Omgevingsdiensten. Het streven is om

deze om te vormen naar een vereniging van Omgevingsdiensten. Ook streeft OmgevingsdienstNL ernaar om het bureau te versterken, daartoe heeft het in 2025 een eenmalige subsidie ontvangen van het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

Financiële effecten 2026

OmgevingsdienstNL heeft besloten tot een verhoging van de contributie vanaf 2025. Hierover zal het bestuur in najaar 2024 met elkaar spreken. Het is denkbaar dat deze aanpassing financiële gevolgen heeft voor de ODG.

Uitvoering van de Seveso-taken

Actualisatie Noordelijke Maat

De uitvoering van de Seveso-taken vindt plaats in afstemming met de drie noordelijke provincies. Voor de uitvoering van de taken bestaat een aparte financiering vanuit de drie provincies. Dit zijn gelabelde middelen.

De uitvoering van de taken geschiedt volgens de Noordelijke Maat, waarin een uniforme maat voor het uitvoerings- en kwaliteitsniveau bij majeure risicobedrijven staat omschreven. In 2023 heeft door een extern bureau een evaluatie van de Noordelijke Maat plaatsgevonden. De hoofdconclusie is dat de Noordelijke Maat goed heeft gefunctioneerd, maar er zijn wel een zestal aanbevelingen gedaan.

In het onderzoek is geadviseerd om de uitkomsten van het IBP-VTH traject af te wachten. Inmiddels is op hoofdlijn de contouren van de landelijke systematiek bekend. Geconcludeerd kan worden dat de opzet van de Noordelijke Maat hierbij zeer goed aansluit. De aanpassingen om te voldoen aan het landelijk model zijn klein. Tegelijkertijd is nog onvoldoende duidelijk hoe het landelijk model er precies uit komt te zien. Geadviseerd wordt opdracht te geven om in 2025 de Noordelijke Maat in zijn geheel te actualiseren en de planning af te stemmen op het traject gericht op actualisatie van het U&H beleid. Hiermee is ambtelijk inmiddels gestart.



Financieel effect 2026

In 2025 worden de aanbevelingen uit de evaluatie opgevolgd en daarmee de Noordelijke Maat geactualiseerd. Hiervoor zijn geen aanvullende middelen beschikbaar gesteld. De verwachting is dat de uitkomsten van de actualisatie zelf pas vanaf 2027 effect hebben op de begroting van de Omgevingsdienst Groningen.

Maatwerkafspraken grote uitstoters

Het Rijk wil de komende jaren maatwerkafspraken maken met de twintig grootste uitstoters van koolstofdioxide en andere emissies. Hiervoor heeft het Rijk incidenteel middelen ter beschikking gesteld aan de zes Seveso-omgevingsdiensten. Het gaat om inzet van vergunningverleners en specialisten in de periode 2024 tot en met 2030.

Financieel effect 2026

Berekend is dat er voor de maatwerkafspraken een incidentele rijksbijdrage nodig is van circa € 2.000.000 voor de gehele periode van 2024-2030. Voor 2024 is met de Provincie Groningen een meerwerkafpraak gemaakt ter waarde van € 488.000. Voor 2026 zal een soortgelijke afspraak moeten worden gemaakt.

Een overzicht van alle genoemde ontwikkelingen:

Ontwikkeling	Aanvullende impact	Omvang impact*
Intern		
Professionaliseren medewerkers	Geen aanvullende impact	N.v.t. Er zijn reeds middelen opgenomen in de meerjarenbegroting
Implementatie VTH-systeem	Mogelijke impact	De omvang is afhankelijk van het scenario dat door het bestuur wordt gekozen
Dienstverlening provincie	Aanvullende bijdrage vanaf 2026, conform besluit van het AB	€ 125.000
Evaluatie financieringsmodel	Effect op begroting 2027	De gevolgen van de benodigde aanpassingen aan het model worden te zijner tijd ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Stakeholdersmanagement	Geen	N.v.t.
Informatievisie	Mogelijk effect	Nader te bepalen. Wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Innovatiekracht binnen de organisatie	Geen. Dekking uit het innovatiebudget	N.v.t.
VTH-Programma		
Nieuwe taken en ontwikkelingen	Effect op begroting 2027	Nader te bepalen. Wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Toezicht op energiebesparing	Begrotingswijziging	De omvang is afhankelijk van het gekozen scenario
Bestrijding van ondermijning	N.v.t.	N.v.t.
Omgevingswet	Begrotingswijziging	Nader te bepalen. Wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Ontwikkelingen OmgevingsdienstNL	Effect op begroting 2026-2029	Nader te bepalen. Afhankelijk van de besluitvorming van het algemeen bestuur
Seveso-programma		
Actualisatie Noordelijke Maat	Effect op begroting 2027	De gevolgen van de benodigde aanpassingen aan het model worden te zijner tijd ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Financiële zekerheidsstelling	Mogelijk effect	Afhankelijk van de uitkomsten van de pilot. Wordt ter besluitvorming voorgelegd aan het algemeen bestuur
Maatwerkafspraken grote uitstoters	Meerwerkafpraak met de Provincie Groningen	Op basis van de rijksbijdrage

*Voor een uitgebreidere toelichting op de omvang van de impact verwijzen we u naar de bijbehorende teksten in deze kadernota.

